

Kafkin prijatelj, Miro Gavran

Gavran se često u naslovima svojih romana ili drama služi poznatim imenima, što na neki način ispred vas stavlja činjenicu kao da je riječ o nečemu što vi već znate. I onda, ponovo fantastična mašta Mira Gavrana, stvari postavi na način koji vas natjera da to što čitate pročitate u jednom dahu. Imam osjećaj kao da se Gavran ponekad koristi poetikom E .A. Poa koji je govorio kako treba pisati tekstove od sto redaka jer je to količina teksta koja se može pročitati odjednom. Gavran se ne pridržava pisanja u sto redaka, ali vas takvom snagom svoje riječi tjera da tekst pročitate u jednom dahu. Tako je barem kad sam ja u pitanju. Svaki Gavranov tekst me na određeni način oduševi. Moram priznati kako nisam ljubiteljica suvremene pisane riječi, uvijek mi tu nešto nedostaje, uglavnom misaonost na koju sam navikla u nešto starijoj književnosti, ali to uvijek pravdam činjenicom kako je i svijet danas brži, čitatelji nemaju koncentraciju čitanja dugih i detaljnih opisa. I držim da ima suvremenih hrvatskih književnika koji svakako zavrjeđuju pozornost i hvale vrijednu riječ iz ovog ili onog razloga, predugo bi trajalo kada bih sada svaku misao razlagala. Ono što je činjenica za mene, malo njih je doprlo do mene ali Gavran svakako da. Svakim njegovim pročitanim tekstom ja se sve više oduševljavam. Nema u njegovim romanima one mudrosti ili filozofije koje ćete naći kod Krleže, Andrića, Selimovića itd., ali postoji ona tanka nit koja vas magično veže za njegove tekstove. To je lakoća Gavranovog pričanja, magična moć da vas iznenadi zapletom kada najmanje očekujete ili na način koji najmanje očekujete, završetkom koji vas ostavlja u dilemi itd. Međutim tu je i njegovo fantastično poznavanje materije o kojoj piše tako da vas ostavlja u nedoumici što je tu stvarnost, a što mašta, jer sve može izgledati kao stvarnost o kojoj ste vi nešto znali, a sada ste to zahvaljujući njemu nadopunili.

Kafkin prijatelj- prvo što vas iznenadi je činjenica da se radio o džepnom izdanju (ne sjećam se kada sam zadnji put čitala džepno izdanje). Svi znamo (mislim na profesore hrvatskog jezika) tko je bio Kafkin najbolji prijatelj i kome treba zahvaliti što su Kafkini tekstovi objavljeni i došli do nas. Stoga mi je bilo za pretpostaviti da će priča govoriti o prijateljstvu

Kafke i Maxa Broda. Isto tako, poznata nam je činjenica (opet govorim o profesorima hrvatskog jezika) koliko je Kafkina majka bila suptilna žena, biće čije je suptilne crte naslijedio sam Kafka. Milena Jasenska, ime žene koja se neminovno povezuje uz Kafkino ime. I sada kada očekujete priču o prijateljstvu dvojice muškaraca, Gavran ubacuje ove dvije žene na način na koji sigurno ne možete ni zamisliti. Dva prijatelja i dvije žene, koje ih sudbinski određuju. Prijateljstvo, literatura, filozofija, glazba, Prag, i ove dvije žene. Fantastična priča, puna emocija, koje nas na različite načine oslikavaju, priča koja nas iznenađuje.

Struktura romana- kratki fragmenti povezani u cjeline; roman je smješten u Pragu u razdoblju od 1903. do 1924., a zatim tijekom 1953. u Tel Avivu.

...

- *Čovjeku koji ima unutarnji svijet i koji je izgradio sustav vrijednosti nije više nužan otac. Uostalom, najvažnije spoznaje obrazovani ljudi stječu izvan obiteljskog doma – reče Max.*
- *Otac je prvi Bog koje poznajemo. Svi koji dođu nakon njega manje su važni – reče Franz.*

...

- *Kada bi se objavila ta Milenina pisma, Kafka bi bio ismijan. Što je daleko važnije, više u prvom planu ne bi bilo Kafkino djelo, nego ljubavna priča čiji su junaci nesretni pisci. A od svih tih pisaca koji se spominju u Mileninim pismima samo je jedan genij. Onaj o kojem najnegativnije piše.*

...

- *Sjeo je za radni stol.
Pred njim je bila Kafkina knjiga *Dvorac*. Uzeo ju je u ruke, okrenuo prvu stranicu, a trenutak potom snažno je bacio u zid.*

zdenka